

Šetření prognóz makroekonomického vývoje ČR
listopad 2023

Ministerstvo financí ČR
Letenská 15, 118 10 Praha 1

Tel.: 257 041 111

ISSN 2571-4341

Vychází 2x ročně, zdarma

Elektronický archiv:
<https://www.mfcr.cz/kolokvium>

Šetření prognóz makroekonomického vývoje ČR

listopad 2023

Šetření prognóz makroekonomického vývoje ČR

Cílem šetření makroekonomických prognóz (tzv. Kolokvia), které provádí MF ČR, je zjistit názor relevantních institucí na budoucí vývoj české ekonomiky a vyhodnotit základní tendence, s nimiž zúčastněné instituce ve svých předpovědích počítají. Výsledky 56. Kolokvia, které se konalo v listopadu 2023, vycházejí z předpovědí 16 institucí (Ministerstvo financí; Ministerstvo průmyslu a obchodu; Ministerstvo práce a sociálních věcí; Česká národní banka; AKCENTA CZ; Citibank; Banka CREDITAS; Česká bankovní asociace; Česká spořitelna; Deloitte ČR; Generali Investments CEE, investiční společnost; Hospodářská komora ČR; Institut ekonomických studií, Fakulta sociálních věd Univerzity Karlovy; Komerční banka; Raiffeisenbank; Svaz průmyslu a dopravy ČR). Pro větší reprezentativnost šetření k nim byly přidány prognózy Evropské komise (European Economic Forecast, listopad 2023), Mezinárodního měnového fondu (World Economic Outlook, říjen 2023) a Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (Economic Outlook, listopad 2023).

Základní tendence vývoje v letech 2023 a 2024, s nimiž MF ČR počítá v aktuální Makroekonomické predikci (listopad 2023), jsou s prognózami ostatních institucí až na výjimky konzistentní. Srovnání předpovědí pro roky 2025 a 2026, které jsou chápány jako indikativní výhled, je nicméně komplikováno skutečností, že prognózy zúčastněných institucí toto období v řadě případů nepokrývají (celé období 2023–2026 pokrývají, alespoň u některých ukazatelů, předpovědi 10 institucí). Výsledky šetření a aktuální predikce MF ČR jsou shrnuty v tabulkách 1 a 2.

Hlavní očekávané tendence makroekonomického vývoje v letech 2023 a 2024 lze shrnout takto:

- Respondenti šetření v průměru očekávají, že česká ekonomika v letošním roce klesne o 0,3 %. Razantní nárůst životních nákladů negativně dopadá na reálnou spotřebu domácností, která by se tak měla snížit o 3,3 %. Růst vládní spotřeby by měl zrychlit na 2,5 %, u investic do fixního kapitálu se naopak čeká pokles dynamiky, a to na 1,9 %. Změna zásob a cenností by z hospodářského růstu měla ubrat 2,0 p. b., i tak ale akumulace zásob zůstane mimořádně vysoká. Saldo zahraničního obchodu by ekonomiku mělo podpořit v rozsahu 2,2 p. b. Export sice brzdí slabý růst v eurozóně, pozitivní dopad má ale dokončování rozpracovaných výrobků (pokles zásob) a jejich následný vývoz. Import pak tlumí celkově slabá domácí poptávka.
- Pro rok 2024 respondenti v průměru predikují zvýšení HDP o 1,7 %. Reálný disponibilní důchod domácností bude podpořen poklesem inflace, jejich reálná spotřeba by tak mohla vzrůst o 2,7 %. Dynamika vládní spotřeby by měla klesnout na 0,9 %, růst investic by však měl zrychlit na 2,6 % (MF ČR v souvislosti s přechodem na novou víceletou finanční perspektivu EU naopak čeká zpomalení na 1,7 %). Změna zásob by ekonomický růst měla zbrzdit o 1,1 p. b. Příspěvek čistých vývozů by vlivem silnější domácí poptávky mohl klesnout na 0,7 p. b.
- Zúčastněné instituce v průměru očekávají, že míra inflace letos klesne na 10,8 %. Vlivem odeznění nákladového šoku, normalizace dodavatelských řetězců a působení měnové politiky by inflace v roce 2024 měla dále klesnout na 2,9 %. Proinflačně by naopak mělo působit oslabení koruny vůči euru i americkému dolaru. Slábnoucí inflační tlaky umožní České národní bance začít se snižováním úrokových sazeb.
- Míra nezaměstnanosti by podle respondentů měla v letošním roce v průměru dosáhnout 2,7 %, v roce 2024 by se mohla nepatrně zvýšit na 2,8 %. Zaměstnanost by se letos měla zvýšit o 1,1 %, pro rok 2024 respondenti v průměru očekávají nárůst o 0,6 %. Slabá hospodářská dynamika by tak neměla mít významnější negativní dopad na trh práce.
- Instituce v průměru očekávají, že se objem mezd a platů letos zvýší o 8,4 %, v roce 2024 by růst mohl zpomalit na 6,4 %. U tohoto rozpočtově velmi významného ukazatele jsou rozdíly proti predikci MF ČR zanedbatelné.
- Deficit na běžném účtu platební bilance by se měl podle respondentů šetření díky odeznívání nepříznivých faktorů v podobě problémů v dodavatelských řetězcích a vysokých cen energetických komodit výrazně zúžit. Z 6,1 % HDP v roce 2022 by měl letos klesnout na 1,0 % HDP, v roce 2024 by již běžný účet platební bilance mohl být téměř vyrovnaný.

Tabulka 1: Výsledky šetření na roky 2023 a 2024

		2023						2024					
		min.	P25	průměr	P75	max.	MF ČR	min.	P25	průměr	P75	max.	MF ČR
<i>Předpoklady</i>													
HDP eurozóny	reálný růst v %	0,2	0,4	0,5	0,7	0,7	0,5	-0,2	0,8	0,9	1,2	1,2	1,0
Cena ropy Brent	USD/barel	80	83	83	84	84	83	74	83	84	85	98	84
3M PRIBOR	průměr v %	7,0	7,1	7,1	7,1	7,2	7,1	4,0	4,6	5,2	5,7	5,8	5,8
Výnos do spl. 10R st. dluhopisů	průměr v %	4,3	4,4	4,5	4,5	4,7	4,4	2,8	3,7	3,8	4,2	4,3	3,6
Měnový kurz CZK/EUR		23,9	24,0	24,0	24,0	24,5	24,0	23,7	24,4	24,5	24,6	25,0	24,4
Měnový kurz USD/EUR		1,07	1,08	1,08	1,08	1,09	1,08	1,04	1,06	1,08	1,10	1,13	1,07
<i>Hlavní indikátory</i>													
Hrubý domácí produkt	reálný růst v %	-0,6	-0,4	-0,3	-0,3	0,2	-0,5	0,8	1,5	1,7	1,9	2,6	1,9
Příspěvek změny zásob	p. b.	-2,6	-2,3	-2,0	-1,8	-0,8	-1,8	-2,3	-1,9	-1,1	-0,3	0,2	-1,9
Příspěvek zahr. obchodu	p. b.	1,5	2,1	2,2	2,5	2,8	1,5	-1,6	0,2	0,7	1,1	3,2	1,3
Spotřeba domácností	reálný růst v %	-4,0	-3,4	-3,3	-3,2	-2,7	-2,7	1,7	2,3	2,7	3,0	3,9	3,9
Spotřeba vládních institucí	reálný růst v %	2,2	2,4	2,5	2,6	3,2	2,4	-0,7	0,6	0,9	1,5	1,8	1,6
Tvorba hrubého fixního kapitálu	reálný růst v %	0,3	1,4	1,9	2,3	2,9	2,2	-0,6	1,7	2,6	4,0	6,1	1,7
Deflátor HDP	růst v %	8,0	8,4	9,0	9,2	11,1	9,0	0,7	2,7	3,0	3,5	5,2	3,0
Průměrná míra inflace	v %	10,6	10,8	10,8	10,8	11,0	10,8	1,9	2,5	2,9	3,2	4,6	3,3
Zaměstnanost (národní účty)	růst v %	0,4	0,7	1,1	1,6	2,1	0,9	-0,3	0,2	0,6	0,7	2,3	0,5
Míra nezaměstnanosti (VŠPS)	v %	2,4	2,6	2,7	2,7	2,9	2,7	2,5	2,7	2,8	2,9	3,4	2,8
Objem mezd a platů	nom. růst v %	8,1	8,2	8,4	8,8	8,9	8,4	5,3	6,1	6,4	6,7	7,5	6,5
Saldo běžného účtu	v % HDP	-2,4	-1,4	-1,0	-0,8	0,5	-2,4	-1,7	-1,0	-0,3	0,1	1,7	-1,2

Pozn.: Údaje ve sloupci P25 (P75) odpovídají 1. (3.) kvartilu vzorku prognóz pro daný ukazatel.

Zdroj: Respondenti šetření. Výpočty MF ČR.

Tabulka 2: Výsledky šetření na roky 2025 a 2026

		2025				2026			
		min.	průměr	max.	MF ČR	min.	průměr	max.	MF ČR
<i>Předpoklady</i>									
HDP eurozóny	reálný růst v %	1,1	1,5	1,8	1,1	1,0	1,6	1,9	1,0
Cena ropy Brent	USD/barel	70	82	106	79	60	79	93	75
3M PRIBOR	průměr v %	3,0	3,6	4,2	3,8	2,5	3,1	3,5	3,1
Výnos do spl. 10R st. dluhopisů	průměr v %	2,5	3,4	4,3	3,4	2,0	3,3	4,1	3,3
Měnový kurz CZK/EUR		23,4	24,2	25,0	24,1	23,2	23,9	25,0	23,8
Měnový kurz USD/EUR		1,05	1,11	1,20	1,09	1,05	1,15	1,24	1,11
<i>Hlavní indikátory</i>									
Hrubý domácí produkt	reálný růst v %	2,0	2,7	3,3	2,4	1,2	2,5	3,0	2,3
Příspěvek změny zásob	p. b.	-1,1	-0,3	0,1	-1,0	-0,8	-0,2	0,0	-0,1
Příspěvek zahr. obchodu	p. b.	-0,4	0,4	1,8	0,8	-0,7	0,5	1,6	0,2
Spotřeba domácností	reálný růst v %	2,4	3,2	4,3	3,7	1,9	2,9	3,5	2,7
Spotřeba vládních institucí	reálný růst v %	0,0	1,4	2,4	2,0	0,5	1,6	2,8	2,0
Tvorba hrubého fixního kapitálu	reálný růst v %	0,2	2,8	5,0	2,1	0,4	2,6	3,5	2,3
Deflátor HDP	růst v %	0,0	2,1	2,7	2,3	0,7	1,9	2,7	2,0
Průměrná míra inflace	v %	1,4	2,1	2,6	2,6	1,9	2,0	2,2	2,0
Zaměstnanost (národní účty)	růst v %	0,0	0,3	0,6	0,2	0,1	0,2	0,4	0,1
Míra nezaměstnanosti (VŠPS)	v %	2,3	2,8	3,9	2,7	2,2	2,7	4,0	2,6
Objem mezd a platů	nom. růst v %	4,6	5,3	6,6	4,6	4,4	5,1	5,9	4,4
Saldo běžného účtu	v % HDP	-1,0	0,3	1,8	-0,7	-0,7	0,8	1,9	-0,7

Zdroj: Respondenti šetření. Výpočty MF ČR.

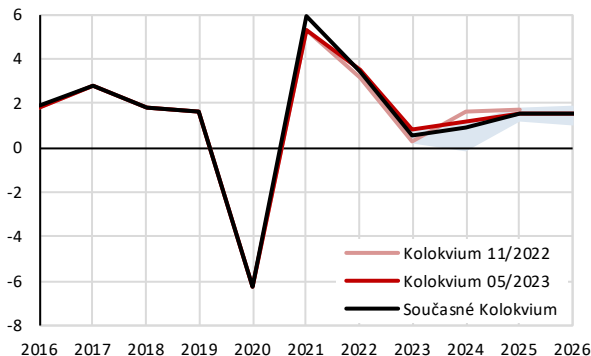
Přehled ukazatelů

Grafické znázornění minulého a předpokládaného vývoje jednotlivých ukazatelů zachycují grafy 1–18. Pro porovnání jsou zahrnuty i průměrné předpovědi dvou předchozích Kolokvií. Krajní prognózy ukazatelů (sloupce min. a max. v tabulkách 1 a 2) tvoří hranice zvýrazněné oblasti.

Graf 1: Hrubý domácí produkt zemí EA19

reálný růst v %

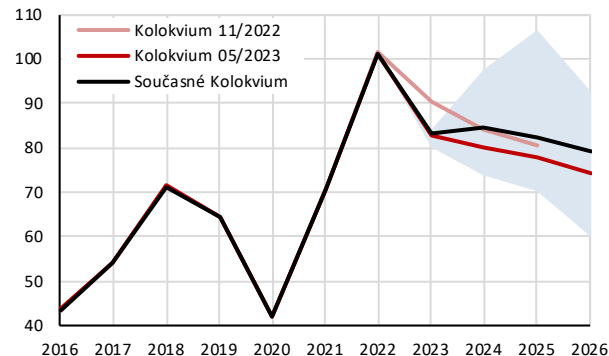
Výrazné zpomalení růstu HDP v letošním roce

Graf 2: Cena ropy Brent

v USD/barel

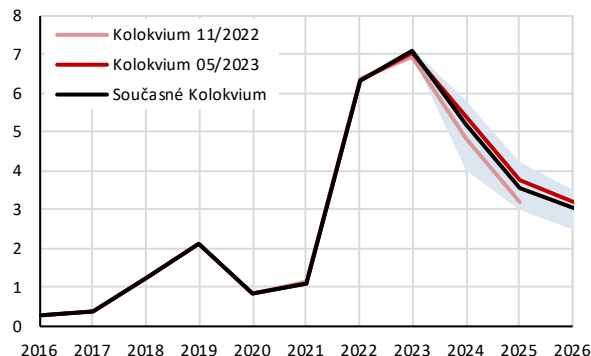
Cena ropy v blízkosti 80 USD za barel

Graf 3: 3M PRIBOR

v %, průměr období

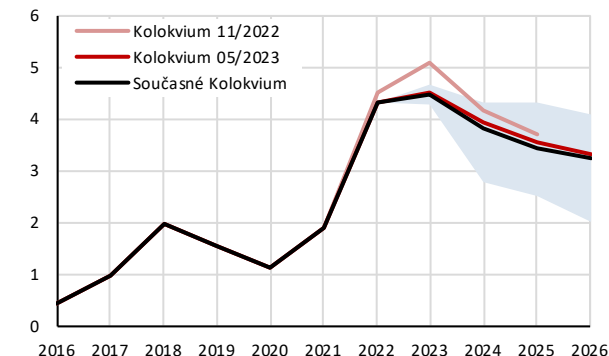
Postupné uvolňování měnové politiky

Graf 4: Výnos do splatnosti 10R státních dluhopisů

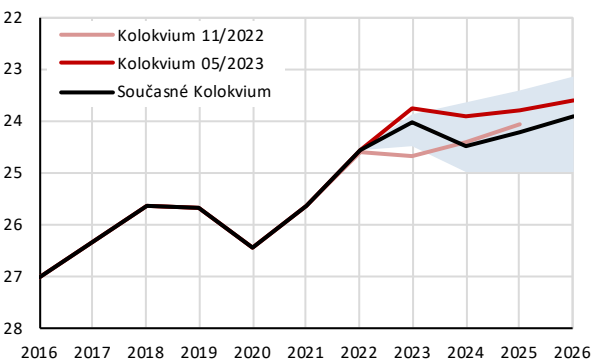
v %, průměr období

Dlouhodobé sazby v roce 2023 na 4,5 %, poté pozvolný pokles

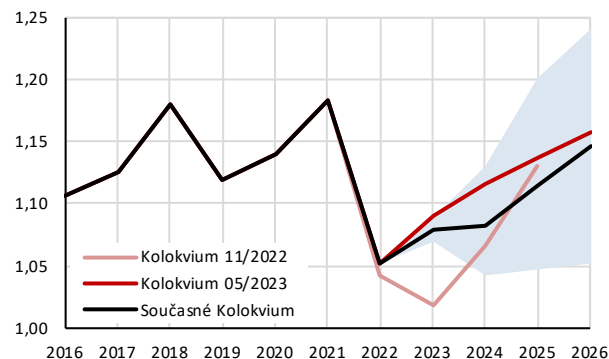
Graf 5: Měnový kurz CZK/EUR

Dočasné oslabení kurzu koruny k euru

Graf 6: Měnový kurz USD/EUR

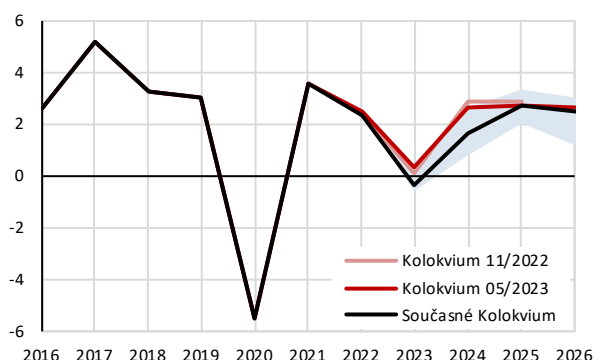
Oslabování dolaru k úrovni 1,15 USD/EUR v roce 2026

Graf 7: Hrubý domácí produkt

reálný růst v %

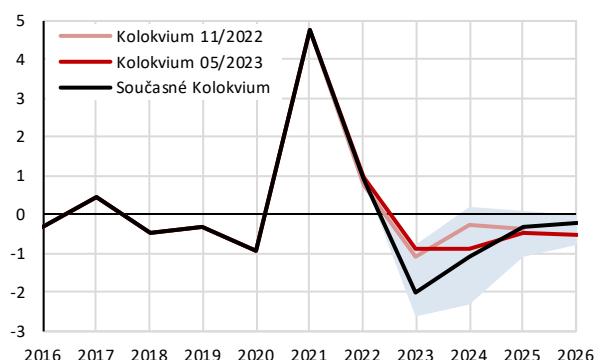
Mírný pokles ekonomiky v roce 2023

Graf 8: Příspěvek změny zásob k růstu HDP

v procentních bodech

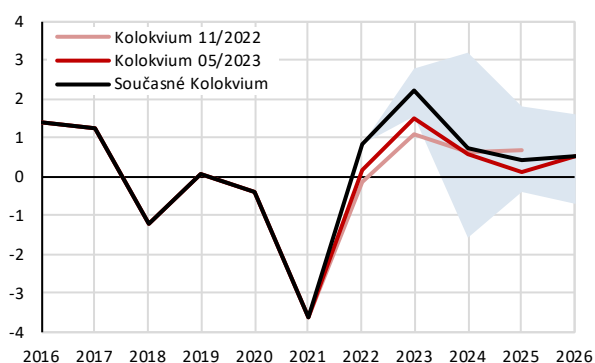
Postupný návrat akumulace zásob k obvyklým úrovním

Graf 9: Příspěvek zahraničního obchodu k růstu HDP

v procentních bodech

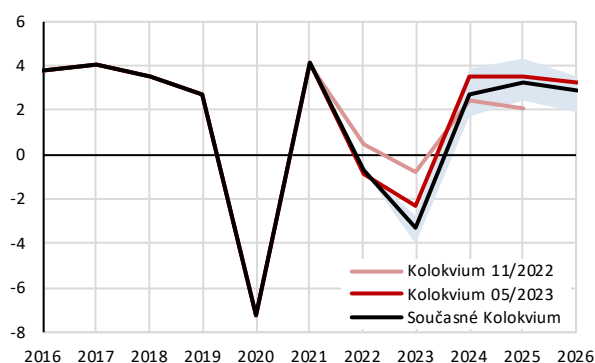
Kladný příspěvek čistého vývozu

Graf 10: Spotřeba domácností

reálný růst v %

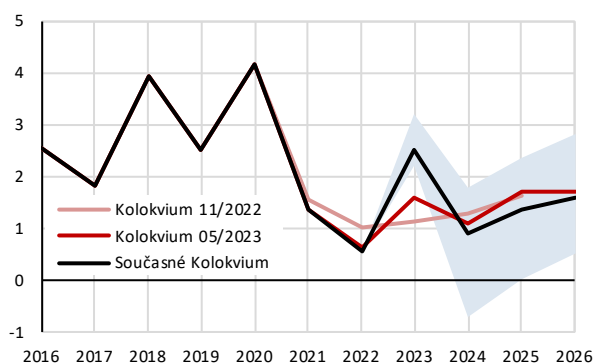
Letos prohloubení poklesu spotřeby kvůli vysoké inflaci

Graf 11: Spotřeba vládních institucí

reálný růst v %

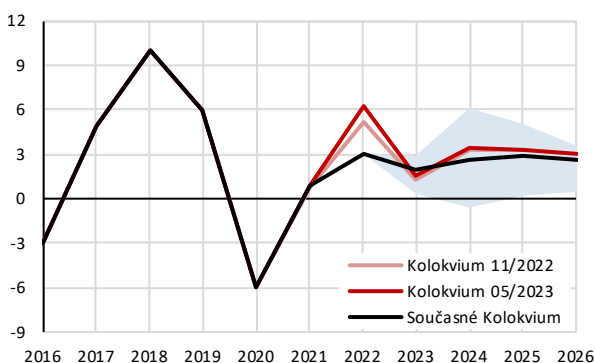
V příštích letech umírněný růst vládní spotřeby

Graf 12: Tvorba hrubého fixního kapitálu

reálný růst v %

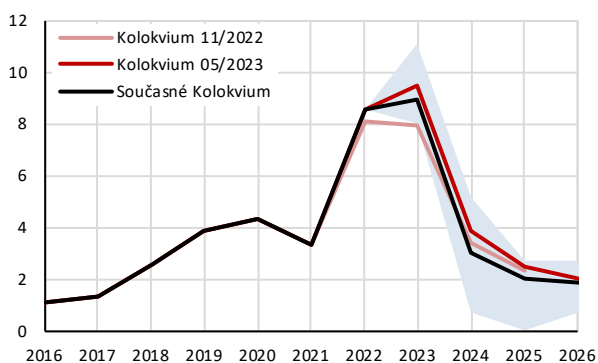
Růst investic od roku 2024 mírně nad 2,5 %

Graf 13: Deflátor HDP

růst v %

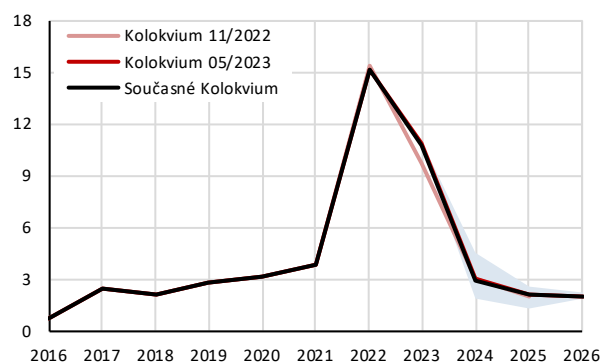
V příštím roce výrazné zpomalení růstu cenové hladiny

Graf 14: Průměrná míra inflace

v %

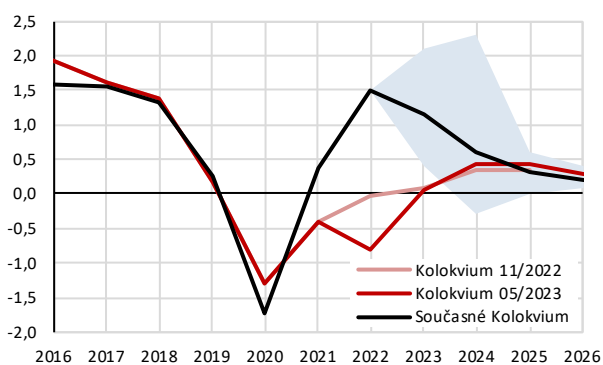
Návrat inflace k 2% cíli až v roce 2025

Graf 15: Zaměstnanost (národní účty)

růst v %, v předchozích Kolokviích zaměstnanost podle VŠPS

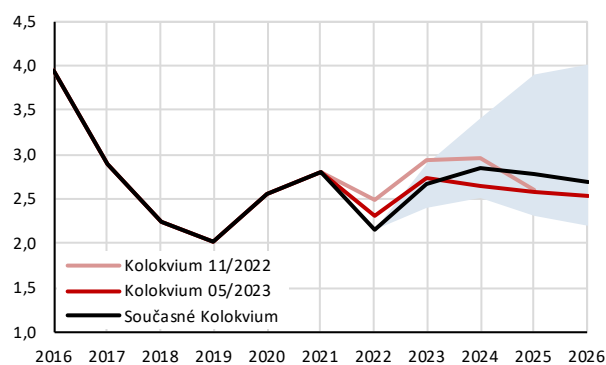
Růst zaměstnanosti v celém horizontu prognóz

Graf 16: Míra nezaměstnanosti (VŠPS)

v %

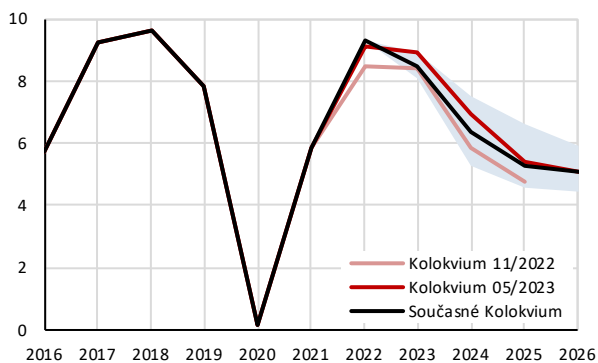
Míra nezaměstnanosti i přes nárůst v letech 2023 a 2024 pod 3 %

Graf 17: Mzdy a platy (domácí koncept)

nominální růst v %

V letošním roce zaostávání růstu mezd a platů za inflací

Graf 18: Běžný účet platební bilance

saldo, v % HDP

Běžný účet od roku 2025 v mírném přebytku

